

Ile wazą emisje CO₂ w budynkach i transporcie?

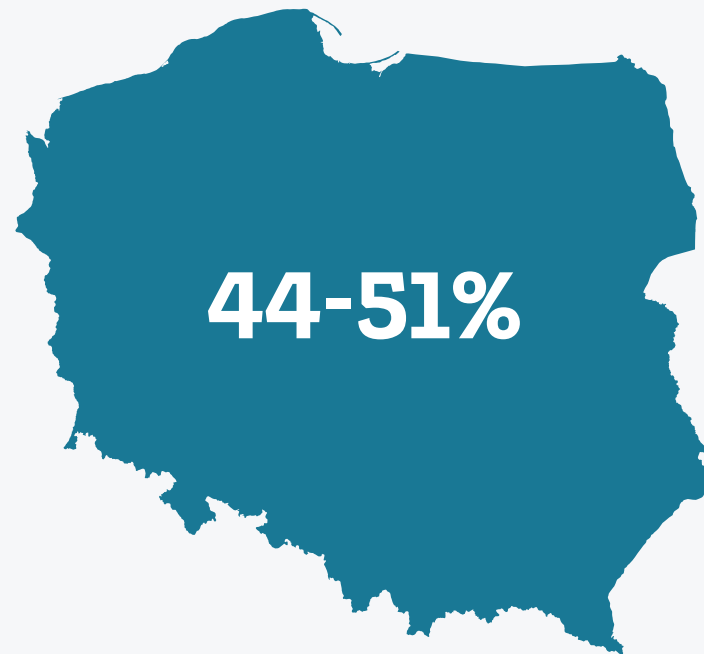
Propozycja sprawiedliwego społecznie mechanizmu transformacji energetycznej w UE

Warszawa, 30 czerwca 2021

Cel unijny a kontrybucja Polski

Polski wkład w unijny cel

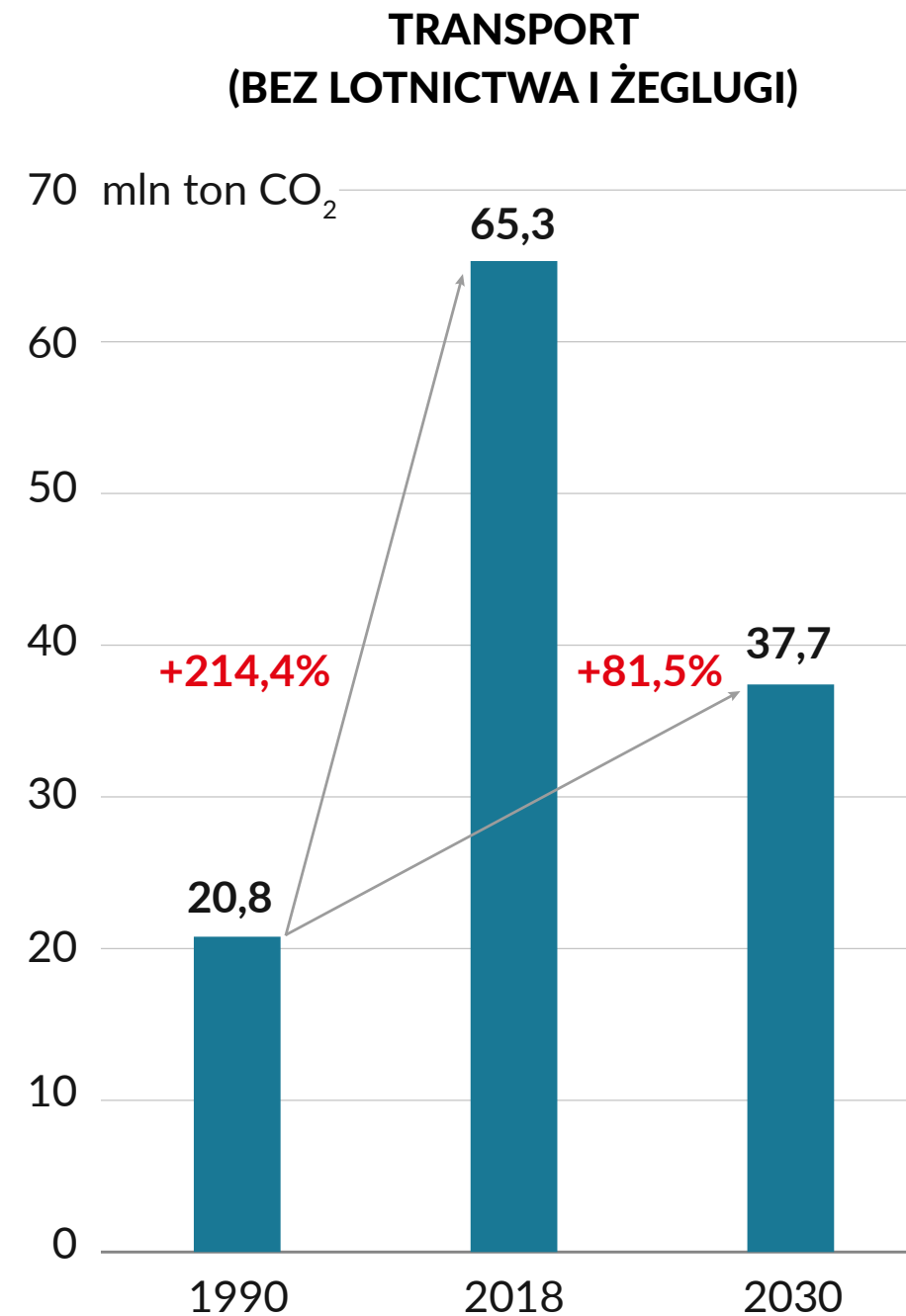
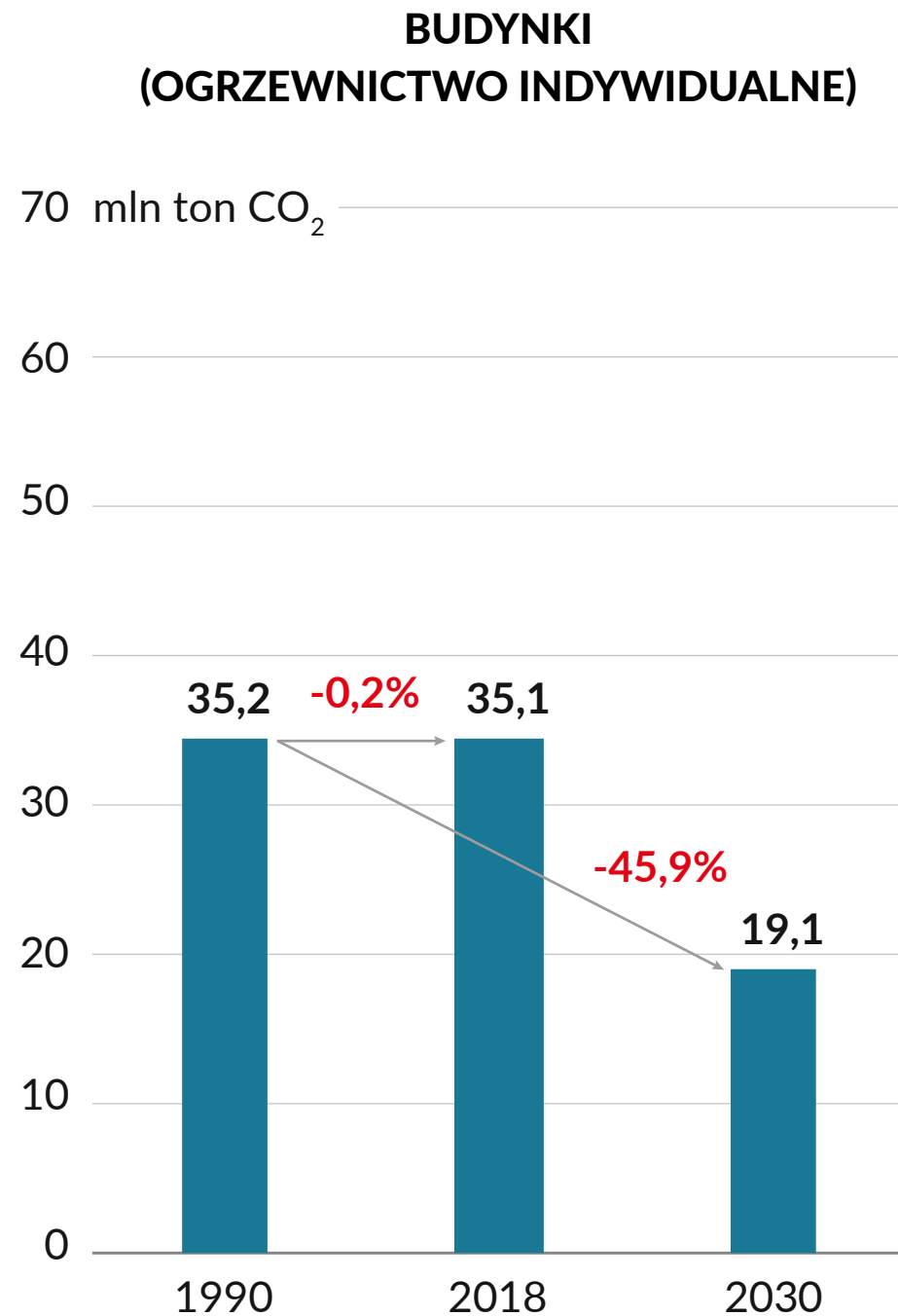

redukcji GHG do 2030 r.
(w porównaniu do 1990 r.)

Jak Polska może osiągnąć zwiększone
cele redukcji emisji gazów
cieplarnianych do 2030 roku

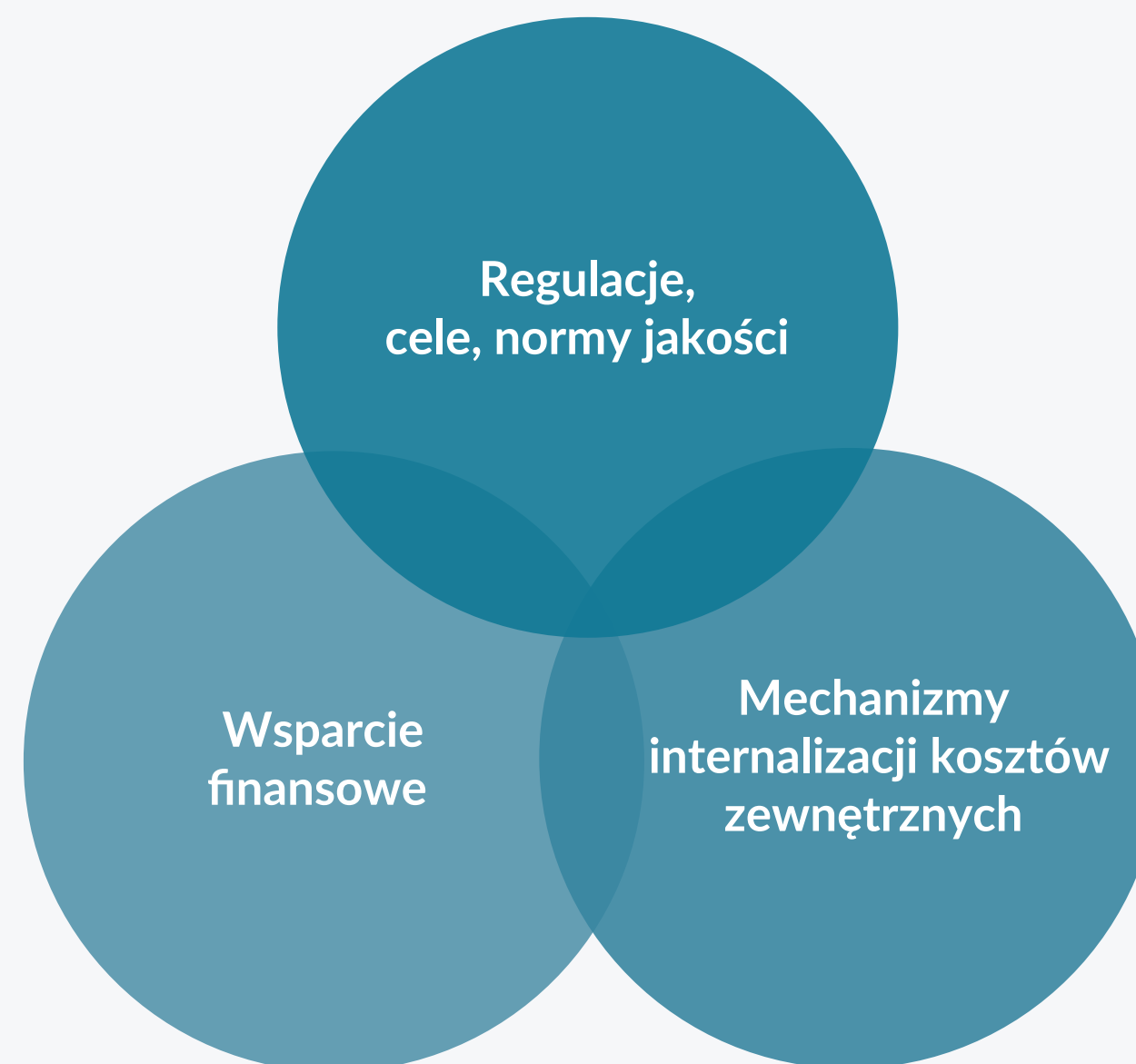
Wyzwania 2030: redukcja emisji w budynkach i transporcie

- Wysokie koszty zewnętrzne emisji – minimum 8300 zł/rocznie/osobę
- Brak skutecznej strategii dążenia do neutralności
- Wysokie gospodarcze i społeczne koszty zapóźnienia

36% samochodów > 20 lat (2019), 70% obywateli w nieocieplonych domach (2011)

Zasady wdrażania polityki klimatycznej

Cel analizy

Opracowanie mechanizmu wyceny kosztu emisji CO₂ w budynkach i transporcie, który:

- Doprowadzi do terminowej realizacji celów środowiskowych
- Nie będzie skutkowało pogłębieniem nierówności w UE i krajach członkowskich
- Uwzględni specyfikę Polski, ale będzie uniwersalny
- Będzie akceptowalny społecznie

Internalizacja kosztów emisji

- Internalizacja kosztów emisji jest podstawą efektywnej kosztowo dekarbonizacji.
- ETS jest głównym narzędziem redukcji emisji w UE. Obejmuje 45% emisji w UE.
- 65% emisji nie jest objętych wyceną kosztu emisji – w tym budynki i transport.

jest konieczna, ale...

...trzeba wziąć pod uwagę ryzyka

1. Gwałtownego wzrostu kosztów
2. Zaburzenia poprawnych sygnałów cenowych ze względu na różnice w kosztach redukcji emisji w budynkach i transporcie
3. Różnic dochodowych obywateli:
  - pomiędzy krajami UE
  - wewnątrz krajów

Różne koszty emisji tony CO₂

BUDYNKI

Gaz ziemny (zł/MWh)

Węgiel (zł/tona)

Koszt paliwa dzisiaj

158

888

5 EUR/tonę CO₂

6

69

10 EUR/tonę CO₂

11

138

25 EUR/tonę CO₂

28

344

50 EUR/tonę CO₂

56

688

TRANSPORT

Opłata za emisję CO₂

Opłata za benzynę dzisiaj (zł/l)

5,00

5 EUR/tonę CO₂

0,05

10 EUR/tonę CO₂

0,09

25 EUR/tonę CO₂

0,23

50 EUR/tonę CO₂

0,45

Nasze propozycje

Mechanizm unijny: CATM – carbon allowances trading mechanism

Mechanizm krajowy: opłata CO₂

Unijny mechanizm rynkowy – carbon allowances trading mechanism – CATM

- Dwie odrębne pule uprawnień dla transportu i budynków.
- Korytarz cenowy: wyznaczenie ceny minimalnej i korytarz cenowy (min-max) wraz ze wzrostem ceny w perspektywie 10 lat.
- Tempo konwergencji wycen kalibrowane w zależności od poziomu ambicji polityki klimatycznej.
- Państwa członkowskie mogą nakładać dodatkowe opłaty do ceny uprawnienia minimalnego.
- Podmiotami zobowiązanymi do zakupu uprawnień są spółki obrotu gazem, dystrybutorzy paliw i węgla.
- Uprawnienia są kupowane na giełdzie przez podmioty zobowiązane.
- Ustalony mechanizm redystrybucji pomiędzy państwami członkowskimi – na przykład podobnie jak Fundusz Modernizacyjny.
- 100% wpływów ze sprzedaży krajowych uprawnień trafia do funduszu socjalnego. Fundusz zasilany jest również dochodami z unijnej redystrybucji.

Krajowy mechanizm wdrażany według wystandaryzowanych reguł unijnych – opłata CO₂

- Mechanizm opłat działający według zunifikowanych zasad ustalonych w ramach UE, a wprowadzany przez państwo członkowskie.
- Na poziomie UE ustalona zostaje minimalna opłata, a państwa członkowskie mają możliwość jej podwyższenia.
- Opłata różnicowana w zależności od nośnika energii i sektora (niższa opłata w ogrzewnictwie, wyższa w transporcie).
- Opłata rośnie w czasie, odzwierciedlając krajowe cele w zakresie polityki klimatycznej i gospodarczej.
- Podmiotami zobowiązanymi do uiszczenia opłat są spółki obrotu gazem, dystrybutorzy paliw i węgla.
- 100% wpływów trafia na fundusz socjalny.
- Redystrybucja pomiędzy państwami członkowskimi – trudna.

Jak?

- 100% dochodów z nowego mechanizmu na przemysłane wsparcie socjalne w zakresie transformacji energetycznej (w szczególności: na uodpornienie na dalsze wzrosty cen).
- Redystrybucja powinna mieć wymiar unijny i krajowy.
- Konieczne jest określenie grup docelowych, zakresu interwencji, oczekiwanej redukcji emisji i polityki finansowania.

Po co?

- Szybsza realizacja celów klimatycznych. Duże zapóźnienie → duża redukcja CO₂
- Sprawiedliwość społeczna

Regulacje dla ubóstwa energetycznego

Wyzwanie:

- Brak definicji ubóstwa, regulacji, monitoringu. Brak skutecznych narzędzi przeciwdziałania ubóstwu.
- Zagrożenie populizmem.

Dylemat:

- Ubóstwo: ciepłe, elektryczne, transportowe?

Działanie:

- Impuls regulacyjny ze strony KE: definicje, monitoring, organizacja systemu wsparcia.

- Poprawne sygnały inwestycyjne są podstawą osiągnięcia celu neutralności klimatycznej.
- Internalizacja kosztów zewnętrznych jest ważna.
- Dwie opcje wprowadzania opłat za emisje: CATM lub opłata CO₂.
- CATM tworzy możliwości redystrybucji uprawnień pomiędzy państwami członkowskimi.
- Cena CO₂ powinna być zwiększana stopniowo. Potrzebny jest korytarz cenowy.
- 100% wpływów ze sprzedaży uprawnień do emisji we wszystkich sektorach (ETS i non-ETS) powinno być przeznaczone na niskoemisyjną transformację i wsparcie społeczne.
- Potrzebne są unijne regulacje dotyczące ubóstwa energetycznego.

Dziękujemy za uwagę

dr Joanna Maćkowiak-Pandera
Prezes Forum Energii

dr Sonia Buchholtz
Kierowniczka projektu ds. finansowania
transformacji energetycznej